

Bohémélet

A Bohémélet a fiatalok operája. Ez első hangzásra persze nem megkülönböztető jegy, hisz a legtöbb dalmű a szerelemről szól, a középkorú és idősödő énekesek rendre fiatalokat igyekeznek megjeleníteni. A Bohémélet mégis más. Itt a zenei anyagnak is meg a történetnek is a leglényegéhez tartozik az ifjú kor: a naivitás, a tapasztalatlanság, az okatlan hevület, bolond ragaszkodás. A mostani felújítás legeredetibb ízet az adja, hogy az opera szerepeit valóban fiatalok éneklék. Huszon-, maximum harmincévesek, maguk is szertelenek, bohémek. Mivel a társulatban most sok a tehetséges fiatal, ez az a darab, amit feltétlenül műsorra kellett tűzni.

Először rendezett operát **Korcsmáros György**. Előadása azonban olyan, mintha évtizedek óta dolgozna ebben a műfajban. Nem véte a zene dramaturgiája ellen, minden épp úgy történik, ahogy az egy Bohémélet előadásán történni szokott. Eredeti megoldása kevés van, bár tudjuk, Puccini minden fontosabb mozzanatot beírt a partitúrába. Kedves lelemény viszont, ahogy a nyitóképből Rodolf és Marcel összebújnak a pokróc alá, úgy fáznak. Hasonlóképpen szemléletes a második felvonásban Marcel és Musette huzakodása az elmaradhatatlan hosszú szállal. S van a rendezésnek egy szinte filozófikus mozzanata is. A harmadik felvonás s egyben a híres kvartett végén, *Marcel bent marad a színen, s mélyen elgondolkodva a padra görnyed*. Szomorú, sokat sejtető pillanat. *Vágvölgyi Ilona* jelmezei mindenben a tradíciókat követik. *Horváth Éva* díszlettervező az első és az utolsó felvonásban képtelen megteremteni a kis padlásszoba bensőséges hangulatát. Egy paraván s egy levélíróasztal teljesen fölösleges, nem veszt részt a darabban. Ráadásul a szellős háttér elnyeli a hangot. A Cartier Latin hangulatos (talán egy kicsit elől van), a harmadik felvonás városzzéli fogadóudvara viszont túlságosan szívzaggatóra sikerült. A fatörzsekre is aprólékosan felragasztott műhóból a kocsmá tetejére nem jutott; gondolom a kontraszt miatt, így jobban mutat. *Sok műhó semmiért.*

Az életkor jelentőségét bizonyítja az eddigi két előadás minősége is. A premier világhírű vendéggel s a szegedi derékhadal kevésbé volt meggyőző és életeli, mint a vasárnap esti második előadás.

Úgy tűnik, a Bohémélet melodramatikus világa nem áll a legközelebb *Pál Tamáshoz*. A karmesternek voltak karakterisztikus pillanatai főleg a zsánerképekben, a finom líra azonban nem elég ihletetten szólalt meg pálcája alatt, s az együttesek is gyakorta lötyögtek. A második előadásban ő is jobb benyomást keltett.

A felújítást *Gulyás Dénes* neve fémjelzte. A világsztár a bemutatón sajnos indisponált volt. Betegsége miatt mindvégig a tőle megszokottnál óvatosabban, kisebb elánal énekel, s ariája csúcshangjánál elég kínosan hibázott. Ennek ellenére teljes figyelemmel, és művészi erővel játszotta végig az előadást, s a harmadik felvonásban meghitt, szép pillanatokot szerzett. *Gulyás Dénes* jelenléte a szegedi operatársulatban fontosabb annál, semhogy egyetlen rosszabbul sikerült előadás alapján ítéljük meg. Lesz még alkalom, hogy alakítására visszatérjünk. *Vámosy Éva* Mimivel folytatta sikerszériáját. Profi alakítás, talán valamivel tudatosabb, kidolgozottabb is, mint ideális volna. Musette figurája sablonosra sikerült. Megjelenése nincs eléggé exponálva, az pedig túlságosan direkt, ahogy Marcelt csábítgatja.

Vajda Julinak és Szilágyi Erzsébetnek a szólammal nincsenek problémáik, ha azonban a figurát ennyire gátlástalannak és szemérmetlennek mutatják az elején, nehezen érthető megváltozása az utolsó felvonásban, továbbá az is, mi a csodát szeret benne Marcel.

A bemutató kiemelkedő élménye *Frankó Tünde* Mimije. A fiatal szoprán hosszas felkészülési időszak, kisebb szerepek után először kapott tehetségéhez méltó feladatot. A hang színgazdag, puha, a formálás máris érett. Figurája is kitűnő bár egyénisége drámaibb a szerep jellegénél, legjobb száma a Marcellel énekelte kettős. A festőt a másik nagy ígéret, *Busa Tamás* énekelte. Örömmel regisztrálhatunk, hogy alkati merevsége oldódóban van, ahol kapott inspirációt a rendezőtől, ott figurája plasztikus és eleven. Ahol nem, mint például az említett kettősben, ott merev és sablonos. A másik *Rodolf Albert Tamás* m. v. volt, akinek alkatahoz az a szerep jobban illik, mint Fausté. A szólam megformálása korrekt, de egyelőre messze marad *Gulyás Dénes* és *Hangszíngazdagságától.*

A többi bohémek nagy kedvvel komédiáztak, *Andrejcsik István* és *Altorjay Tamás* (Schaunard) valamint *Kövári Csaba* (Colline) kevésbé különböznek jelmezben, karakterben, sőt hangszínben. *Kövári* egyébként szokatlanul visszafogottan énekel, az együttesekben időnként alig hallani a hangját. A kisebb szerepek sorából kiemelkedett *Juhász József* pompás *Benoit* alakítása. Nagyszerű karakter, ha nem öltöztették volna teljesen bohócnak, még azt is elhinném róla, hogy félnek tőle.

Marok Tamás

Könnyedkeserves

A könnyűműfaj igenis nagyon nehéz műfaj. Erre bizonyosság, hogy igazán jól csinálni csak a nagy művészek képesek. Azok, akik annyira tudják a dolgukat, hogy felhőtlenül élvezhetik a játékokat. Nem véletlen, hogy *Latinovits Zoltán* annak idején szívesen játszott *Bozzi urat* és elvállalta *Miska* szerepét a *Csárdáskirálynőben*. *Dayka Margit* legutolsó tévéshowjára is emlékezhetünk, vagy *Darvas Iván* sikerére a *Csókás asszonyban*. De említhetünk közelebbi példát is: néhány évvel ezelőtt *Törőcsik Mari* jutalomjátéknak választott egy habkönnyű zenés darabot, *estéről estére* *büvölte el a szegedi közönséget a Régi nyárban*. *No jó, tudom, nem lehet mindenki Latinovits, vagy Törőcsik, ám a könnyű műfajhoz szükséges többféle képesség közül nem árt, ha legalább egyvel rendelkezik az, akit beválogatnak egy zenés, énekes, táncos, humoros darabba. Mondjuk nem árt, ha van füle, türelem énekhanga, karakteres mozgása, a humorérzékéről már nem is szólna.*

A szegedi színháznak – szerencséjére – van egy *Jollye Jockere*, úgy hívják *Király Levente*. A szombat esti Léní néni bemutatón ismét kiderült, hogy nélküle igencsak zavarba jönne a prózai társulat. Rajta kívül egyetlen színész volt, aki ebben az igen szimpla bohózatban is saját figuráját tudta hozni, ez pedig a fiatal *Hegedűs Zoltán*. Igaz, ő csak pár pillanatra jelent meg a színen, de ennyi idő is elég volt neki arra, hogy egy klasszikus Chaplin-hósti formáljon. Király pedig mindent tud, amit egy táncos komikusnak tudni kell. (A szarkófág tetején lejtett tánc, kondícióját figyelembe véve hősi teljesítmény. A humorban mértéket tartani talán csak a nőimitatori szerepben felejtett el.)

Sajnos a bemutató többi szereplőjéről ugyanez nem mondható el. Igaz egy ilyen semmiről sem szóló, dramaturgiai hibákkal eklektikus zenéssel teletűzdelt, darabban még a profi rendező, *Petrik József* kezét fogva is csak nehezen tud a színész eligazodni. Pláne, ha mondjuk nem tudja a zenekari árkok hangjával „átugrani”. Ha csípőtetős mikrofonja sincs, mellyel e hiányosságait némiképp kompenzálhatná. (Egyedül *Jäger András*nak nincs erre szüksége.) A két profi

könnyűműfajos, *Fekete Gizi* és *Rácz Tibor* mint mindig, most is tisztességgel teljesítik a rájuk

mért feladatot. Bár *Juanitaként* *Fekete Gizi* sokkal meggyőzőbb lehetett volna mint *Markovits Bori*, akinek alkatahoz, úgy tűnik, egyáltalán nem illik a vérbő spanyol díző szerepe. (Játékából hiányzik a temperamentum, a merészség, a kacérság.) Rácz mintha kicsit fiatal lenne még az apósszerephez. De lehet hogy csak azért tűnik annak, mert leendő veje, *Jakab Tamás* valami fatális félreértés folytán az ifjú hozományvadászból hajlott korú (hátt), gügye öregurat csinált. *Herczeg Zsolt* a Leányvásárban nemrég megmutatta komédiázó kedvét, mára mintha ez elfogyott volna. *Andódy Olga* sem a Léní néniben nyújtott teljesítménye miatt fognak majd a nézők emlékezni. E papírmásékból építkező darab talán meg sem érdemli a míves, igényes díszleteket, az impozáns jelmezeket. (Úgy látszik *Molnár Zsuzsa* akkor is komolyan veszi a színházat, ha abból egy ideje száműzték a neki való szerzőket: *Kafkát*, *Ribakovot*, *Háy Gyulát*.)

Kell a könnyűműfaj, kell a kasszasiker, de akkor, ha lúd, legyen kövér. Ha nincs elég szegedi színész a zenés bohózatához, akkor hívni kell valahonnan. Ahogy megtészi ezt az opera tagozat. A közönség így is tapsol, mert ennyi napi nyavajgás közepette örül egy kis limonádénak. A profi pesti rendező is hajlandó ideutazni, mert szívesen találkozik új arcokkal, új közönséggel. De úgy gondolom, nem kellene becsapni magunkat. S el kellene gondolkodni, miért is olyan izzadságszagú a könnyed műfaj mifelénk? S ha tényleg a bevételecs színház jön divatba, nem ártana néhány kivételes egyéniség a társulatban. Különben a közönség egy idő után nem éri majd be az efféle könnyedkeservesrel.

Pacsika Emília

HANGVERSENYTERMEKBŐL

Költészet napi koncert

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Szegedi Konzervatóriuma stílusosan *zenével ünnepelte a költészet napját*. Romantikus zeneszerzők műveiből összeállított műsoruk bevezetőjében *Meszlyéni László* beszélt a zene és a költészet szoros kapcsolatáról, szavaival megteremtve azt a bensőséges atmoszférát, amely az egész koncertet jellemezte.

A közismert néven „Konziba” mindig öröm hangversenyre járni, mert a koncertnek sajátos hangulata van. Tehetséges fiatalokat hallhatunk, a közönség legnagyobb része zeneértő, őszintén reagál a kimagasló produkciókra és a rossz előadásokra egyaránt. Ott találkoztunk először *Frankó Tündével* és *Altorjay Tamással*, akiket azóta gyakran hallhatunk a színház operaelőadásain. *Berdál Valéria* és *Sinkó György* keze alól kiváló énekesek kerülnek elő. Az az önzetlenség is imponáló, ahogyan ez a két nagyszerű művésztanár egyengeti a fiatal tehetségek útját.

A koncert műsorát az alkalomhoz illően állították össze. Köztudott, hogy Schumann zeneszerzés előtt verseket és színdarabokat írt. Műveinek bemutatása tehát jól példázza zene és költészet szoros kapcsolatát. A Heine költeményeire írott *Dichterliebe* című dalciklusban a zeneszerző hű maradt a költő teremtette atmoszférához, zenei nyelven fogalmazva újja a költő világát. A verseket elsősorban hangulatilag próbálta ábrázolni, a szavakkal elmondhatatlan kísérlete meg zenével kifejezni. A művet *Fazekas Zoltán* (tanára: *Berdál Valéria*) adta elő. Személyében ígéretes tehetséget ismerhettünk meg. Baritonja meleg és erőteljes, előadói képességei jók. Schumann a zongorakíséretnek igen fontos szerepet szánt, hiszen a dalok bevezetését hangulatilag a zongora készítette

elő és így hívta fel a figyelmet a legfontosabb motívumra is a záró részben. *Bódds Péter* amellett, hogy tökéletesen alkalmazkodott a szólistához, meg tudta teremteni a megfelelő atmoszférát.

Schumann g-moll szonátáját *Kárpáti Ágnes* adta elő. A zeneszerző szélsőséges érzelmvilágának áradását, kedélyvilágát nem tudta eléggé érzékeltetni.

A Rückert verseire írott *Mahler* *Gyermekgyászadalok* c. dalciklus *Megyesi Schwarcz Lúcia* (tanára: *Sinkó György*) előadásában hangzott el. A nemlét felfoghatatlanságát, a reménytelen gyász hangjait, a minden élő számára felfoghatatlan ellentmondás tragikumát élet és halál között jól érzékeltette a fiatal énekesnő drámai színezetű altjával. *Kerek Ferenc* zongorakísérete rendkívül érzékeny és szuggesztív volt.

A hangverseny utolsó száma *Mendelssohn* *Variations serienses* c. műve volt *Ancil Anita* (tanára: *Kerek Ferenc*) előadásában. A kompozíció a zongorajáték alapelemeit foglalja össze, afféle mikrokozmoszként is felfogható, hiszen előadójának többféle játékmód tökéletes tudásáról is számot kell adnia: a kötött stílus, a staccato technika, az akkordokkal való ugrás a darab előadásának alapfeltétele. *Ancil Anita* nagyszerűen vette az akadályokat, személyében kitűnő leendő előadóművészt ismerhettünk meg.

A közönség bizonyára tisztában volt azzal, hogy olyan helyen hallgat koncertet, ahol a zene a mindennapok tartozéka. Mégis nagyon zavaróak voltak a szomszéd teremből áthallatszó gyakorlás hangjai. Megfelelő szervezéssel bizonyára zavartalanabbá lehetne tenni az ilyen jellegű hangversenyeket.

Gresó Erzsébet

Jubilált a Szegedi Pedagógus Kórus

A Szegedi Pedagógus Énekkar múlt héten ünnepelte megalakulásának ötvenes jubileumát a Szegedi Ifjúsági Házban. Annak idején, a polgármesteri hivatal elődje, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezető munkatársai javasolták a hiányt pótló énekkar megszervezését. Így alakult a városi női kar, *Mihálka György* főiskolai tanár vezetésével. Azóta már itthon s külföldön is nemegyszer arattak szép sikereket, pedig tagjai nem kis áldozatot vállalnak a rendszeres próbákra járással, hiszen a pedagógusnok talán a legfoglaltabbjai társadalmunknak. Hivatásukban, s otthon a második műszakban is helytállnak, s ráadásul még a hangversenypódiumon is.

Változatos, szép műsort mutattak be. Szólamaik egységesek, üde hangszínnel, puhán, hajlékonyan énekeltek karmesterük keze alatt. Egyaránt jártasak a reneszánsz muzsika s korunk zenéjének megszólaltatásában is. *Bartók* egynemű kariból előadott három darab (*Bánat, Ne hagyj itt, Csujogató*) ízléses, hangulatgazdag remekelés volt, de *Bizet* gyönyörű *Agnus Dei*-ét, vagy *Lukacic Cantate Domino*-ját is elevenen, színesen adták elő, úgy szintén a Szegedi Konzervatórium leánykarának közreműködésével bemutatott *Kodály Angyalok és pásztorok* című kompozíciót.

A *Mihálka* mester által vezetett *Makói Városi Vegyeskar* közreműködése bizonyította a nemzetközi kóruséletben is ismert karnagy hazai hatékony és széles körű tevékenységét. A makói együttes alig több mint egy éve alakult, de máris muzikálisan és egységesen énekel. *Bach Magnificat*-jából mutattak be részletet. A *Mihálka György* vezette negyedik fellépő együttes a *Tritonus Kamarakórus* volt. Ez a vokál a Pedagógus Női Kar tagjaiból alakult kiségyüttes. Szakmailag igényes munkájukról tanúsították szép műsoruk, melyből *olasz madrigálját* hallgatuk. A koncer-

ten zongorán közreműködött *Dominé Kemény Erzsébet*. Virtuóz lírai előadásban tolmácsolta *Schubert Asz-dúr Impromptus*-ját.

A kórusmuzsika kedvelőinek kellemes kikapcsolódást nyújtott a budapesti *Angelica leánykar*, amely az ideális akusztikájú felsővárosi templomban mutatta be műsorát, szintén az elmúlt héten. *Karnagyuk Gróf Zsuzsa*. Nem véletlenül nyerték el 1988-ban a debreceni nemzetközi kórusverseny leánykari kategória első díját, s 1990-ben a belgiumi Neerpeltben is az első díjat. Nevükhöz méltóan, valóban angyali hangzással énekelnek. *Kristálytisztán*, felhanggazdagon s színes dinamikával. Különösen szép volt *Kodály Ave Maria*-jának lélekkel teli, ihletett előadása. Műsoruk második felében *A. Scarlatti Stabat Materét* mutatták be. Nem az úgynevezett historikus előadói stílusban, hanem a hagyományos előadási módban, muzikálisan, tisztán, emelkedetten. A szólisták és az énekkar szólamait vonós-nyégyes s orgona kísérte.

B. B.

ÁPRILIS 22.: A FÖLD NAPJA – SZEGEDEN IS

Alapvető jogunk: az egészséges környezet

Valamennyiünk feltett otthonát, a Földet ünnepeljük világszerte április 22-én. Az 1970. évi, USA-beli ötlet után tavaly az egész világ megmozdult környezetünk védelméért: mintegy 200 millió ember vett részt a különböző országokban megtartott rendezvényeken, tiltakozó akciókon, konferenciákon, kétékezi munkát is igénylő megmozdulásokon.

Az idei Föld napja az eddigi harmadik, amelyhez – miként tavaly – hazánk is kapcsolódik, sőt Szeged is kiveszi részét a megemlékezésekből. A szervezők: az Ifjúsági Környezetvédelmi Szövetség, a megyei Természetvédelmi Egyesület, az MDF zöldek, a Magyar Madártani Egyesület újszegedi helyi csoportja, a Juhász Gyula Művelődési Ház, a Prológ kerékpárklub és a Zöld Párt dél-alföldi szervezete.

A rendezvények szerdán, április 17-én kezdődnek, a Juhász Gyula Művelődési Házban: délután 5-kor természetvédelemmel kapcsolatos filmeket tekinthetnek meg az érdeklődők, és ezen a napon nyílik meg *dr. Molnár Gyula és Henz Alajos* Védett értékeink című fotókiállítás.

A Zöldek tervezte faültetési akció – a Rókusi körút – Kisteleki utca – Kukovecz Nana és Árvíz utca által határolt két háztömbben – az érdeklődésre és a jó időre való tekintettel – az elmúlt két hétvégén

már lezajlott, de az erő és facsemete bővében lévő szervezők újabb szépítendő terület után néznek. Lévéen 22-e hétfő, a rendezvények csúcspontja vasárnap lesz. Április 21-én délelőtt 10 és délután 2 óra között a Dugonics térre és a Kársz utca várnak a szervezők kicsiket és nagyokat, hogy a Földet Szegednek nevezett apró pontján ünnepeljék. A *Molnár Dixieland* ténzével várja a városlakókat, akik az egyetem előtt könyvek, színes prospektusok között válogathatnak. Az idén is elvezeti *dr. Gallé László*, egyetemi docens a természet szerelmeseit egy boszorkányszigeti túrára. Általános és középiskolások között valószínű, az idén is népszerű lesz a 11-kor kezdődő kerékpáros ifjúsági verseny. A legkisebbek részvételéről sem feledkeztek meg: ők aszfalttrajzversenyen mérhetik össze tehetségüket – és természetismeretüket –, a legjobbak szintén jutalom ellenében. A középiskolások a rendezvénysorozat utolsó napján, 22-én, hétfőn este 6-kor a főiskola dísztermében vetélkednek, s nem is akármilyen tét: az első helyezett kétéhes németországi környezetvédelmi táborban vehet részt, a második díj 10 napos bugacpusztai környezetvédelmi táborozás, a harmadik helyezettek pedig könyvjutalmat kapnak.

Ch. Á.